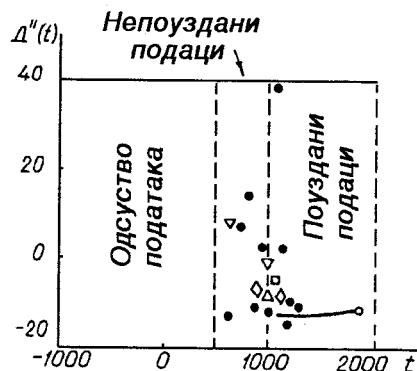

епоха процвата астрономије. Штавише, војни трибун Старог Рима држи војски право предавање о теорији помрачења Месеца (в. Т. Ливије, 44, 4, 37), архитекта Витрувије је на нивоу разумевања астрономије у епохи Ренесансе и сл. Чудно је да су упркос томе антички аутори, који су живели у тој епохи процвата астрономије, описивали помрачења чије се формално датирање суштински разилази са традиционалном хронологијом. С друге стране, средњовековни монаси (почев од IX-X в.) који сасвим слабо схватају структуру Свемира, дају описе који су углавном астрономски потврђени.

11.4. Нови график D''

Пошто приликом формалног астрономског датирања сва детаљно описана античка помрачења добијају нове средњовековне датуме, могу се поново израчунати вредности D'' , које ће се сада, уопште узев, разликовати од претходних. Ове прорачуне је извео аутор (сл. 11.2). Границе временских интервала су приближне. Испоставило се да промена датума не само преноси помрачења навише, већ их у највећем броју случајева идентификује са средњовековним помрачењима чији су подаци већ били коришћени за израчунавање D'' на интервалу 800-1900. год. Зато се у овим случајевима ранијим подацима додају нови, садржани у документима који су раније сматрани веома старим. Априори, то би могло променити старе (средњовековне) вредности D'' на интервалу 800-1900. год. Међутим, користећи [191], проверили смо (в. [321], [324], [325]) да се претходне вредности D'' не мењају или мало мењају.

Закључак: нови график D'' се на интервалу 800-1900. год. поклапа са претходним и квалитативно разликује од претходног графика на интервалу 700. год. п.н.е. - 400. год. због одсуства помрачења чији би датуми били пре 400. год. На интервалу од IX до XX в. параметар D'' се мења дуж глатке криве, која је практично хоризонтална и варира око вредности $-18''/\text{(столеће)}^2$. Параметар D'' није претрпео никакве нагле промене, задржавајући стално вредност близку савременој, те због тога није потребно посезати ни за каквим негравитационим теоријама. Дисперзија вредности D'' (незната од IX до XX в.) расте приликом кретања улево по временској оси од 1000. до 500. год. Затим, пре 400. год. наступа зона без података посматрања који би се могли користити за

Сл. 11.2